

Consilia Seu Responsa Juris

Schmalzgrueber, Franz

Augusta Vindelicorum & Ratisbonae, MDCCXL

Cons. XLVIII. Simoniæ. An hæc committatur, si pro labore in impetranda
Præbenda suscepto promittatur pecunia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72304](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72304)

CONSLIUM XLVII. PRIVILEGII.

Reg. 61. in 6.

Quod ob gratiam alicuius conceditur, non est in eius dispendium retorquendum. 3. Privilegium, quod (ut sit in casu præsente) merum favorem continet, & nec juri communi derogat, & in alerius tertii præjudicium non cedit, per

c. olim 15. de V. S. &c. odia 15. de R. J.
in 6.

latissimam interpretationem habet, quippe cum sit purum Beneficium, favor, & gratia Principis.

6.

His regulis pro majore positis, ex ipso facto subsumitur Minor Syllogismi. Nam 1. supplicatio ab Aurelio, pro fundatione Sacellani domestici approbadâ oblata, continet petitionem peculiaris Sacerdotis, qui in Sacello Arcis hujus Domino, & familia illius commodo ictis tempore, quod juxta fundationem semper ab ipso Domino explorare debet, missas quotidie celebret. 2. Causa finalis gratiam istam petendi fuit commoditas dicti Illustris Domini, ejusque familiae: quæ causa finalis 3. translato in Arcem B. domicilio, nullum amplius effectum haberet. Imò 4. gratia hæc, si in rigore verbali acciperetur, casu, quo illâ uti Dominus loci, translato in Arcem B. domiciliò, vellet, detorqueretur in ejus maximam incommoditatem; deberet enim de Arce B. ad arcem A. pro missa audienda cum magno suo, & familia sue incommodo ipse cum familia sua transire. Insuper 5. gratia hæc est merus favor, nulli noxius, nec juri communi derogans.

7.

Proinde sequitur in forma conclusio; nempe quod, ut effectum gratia ista habeat, & non potius incommode affeat, dici debeat, quod arx A. tantum exposta sit in concessione demonstrationis, non taxationis gratiâ, vel ita, ut alibi concessio ista horum non habeat, quippe cum concedens potius voluerit favere Supplicantem, ejusque familiae, quam ipsi loco, quippe in quo, absente hujus Illustri Domino, ejusque familiae, finem suum non obtineret, cum dicta Arx A. ferè semper

habitatore sit vacua, & ipse Præfetus loci solum in ædricula, Arci isti vicinâ, cum familia sua, & paucis admodum Domini illustris famulis habitet, quibus difficile non est ipsum Parochiale Templum pro audiendo sacro accedere.

Et hæc etiam videtur fuisse mens ipsius fundatoris Aurelii, quippe qui præsumi merito potest ad fundationem hanc faciendam principaliter fuisse motus ex causa, ne ad audienda Divina semper, etiam tempore per pluvias, & nives incommode Ecclesiam Parochialem cogeretur accedere, sed ut domi habeat missæ audiendæ copiam. Neque obstat, quod idem Fundator caverit, ut Sacellano, si ejusdem successores alio se contulerint, & sic ipse Sacellanus mensâ dominiali frui non possit, penderentur alii 100, floreni anni: ex quo videtur colligi, quod eundem Sacellatum voluerit esse in loco A. stabilem, nec in alium locum, in quem successores translaturi se temporis successu essent, transferendum; nam hoc intelligi potest de casu, quo successores transibunt ad locum, ubi Sacello pro suo commodo non indigebunt, e. g. in civitatem, ubi Sacerdotum, & Ecclesiarum est major numerus, adeoque Divina audiendi sine tali incommode promptior copia, & occasio. Certè, si scivisset, quod filius ejus Florentius novam sibi Arcem, ut fecit, constructurus, ibique domicilium suum constituturus esset, merito præsumi potest, quod eundem suum filium, hujusque successores commodo isto Sacellani proprii, quod sibi principaliter per fundationem hanc suam quæsuit, non fuisset privatus.

Dico ergo, modernum Illustrem Dominum ex benigna interpretatione mentis, quam habuisse præsumitur Parens Fundator, ipsiusque etiam superioris, fundationem hanc approbantis tutum esse in conscientia sua posse, si ipse gratiâ illâ, in commodum Dominorum loci principaliiter concessâ, utatur in Arce B. in qua modo domicilium cum familia sua habet.

CONSLIUM XLVIII.

In causa promissæ Mediatori pecuniae pro labore locato in imþetrando Beneficio Ecclesiastico.

SUMMARIUM.

1. Facti species.

2. Simonia est, dare temporale pro commendatione ad obtainendum spirituale.

3. Si Simonia committatur ab aliis, excusat ille, qui ignorans & contradicens mediante Simonia obtinet Beneficium.

4. Qui

4. Qui post obtentum Beneficium ratibabet Simoniam commissam, non incurrit irritationem ipso facto.
5. Pecunia data Ministero, qui aditum procurat, non constituit Simoniam.
6. Periculorum est, dare temporale pro labore in commendatione impenso.
7. Gratuitè aliquid dare ad captandam benevolentiam, vel exhibendam gratitudinem, non est Simonia.
8. Dare temporale solum ideo, ut removeatur indignus, non intendendo suam promotionem, non est Simonia.
9. 10. Deciditur quæstio.

FACTI SPECIES.

Nte aliquod tempus vacavit per mortem Beneficium Ecclesiasticum in Ecclesia loci N. ad hoc præsentare solet Patronus acatholicus. Prensavit istud Olympius Sacerdos; sed quia ad dictum Patronum, utpote Principem, nemine pro se intercedente, difficultem vidit fore accessum, hunc verò per Aulicorum istius patrocinia non sine sumptibus, iisque excessivis, ex more Acantholici usitato, impetrandi spes nulla appareat, id consilii initit, ut amicum suum Saturninum pro mediatore eligeret, qui intentionem hanc ejus apud dictum Principem promoveret. Promisi huic Olympius titulo laboris, & obligationis, nec non in contestationem gratitudinis pro suscepito Patrocinio 100. florenos. Et verò Saturninus, omni moto lapide, & labore sane magno, per annum integrum continuato, evicit, ut Olympius memoratum Beneficium obtineret. Hæc omnia iste egit bonâ fide, & antecedenter ad consecutionem hujus Beneficii ipsi non incidit se male agere, cùm existimaret, labore Saturnini, utpote omnino extrinsecum, esse pretio æstimabilem, atque adeò nullum intercessione pactum immediatum pro consequendo Beneficio hoc intuitu pretii temporalis.

QUÆRITUR,

Utrum Olympius offerendo pecuniam, & Saturninus pro hac locando laborem suum dici possint Simonia rei esse?

A Nte resolutionem hujus quæstionis quedam judico prænotanda. Et immo quidem ex communi DD. quam in particulari defendant

S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 2. ad 5. Sylv. V. Simonia. q. 6. Navar. man. c.

23. n. 106. Less. l. 2. de Just. c. 35. n.

46. Suar. l. 4. c. 53. n. 14.

Qui temporale dat, vel promittit alteri, etiam non Patrono, vel Collatori Beneficii Ecclesiastici pro interponenda apud R. P. Schmalzgrueber Consilia.

Patronum, vel Collatorem ejusdem intercessione, commendatione, precibus &c. à Simonia, saltem juris Ecclesiastici, excusari non potest. Rationem dant, quia talis intercessio, & preces sunt causa moralis ipsius collationis &c. quam qui emit, virtualiter præsumunt emere ipsam collationem, præsentationem &c. utpote in ordine ad quam unicè preces æstimant. Ex quo

2. Sequitur, quod, qui ita per hujusmodi intercessiones, sub promissione rei temporalis obtentas, consecutus est Beneficium Ecclesiasticum, penitus, per SS. Canones contra Simoniacos constitutis, subjaceat. Et hoc verum est, etiam si hujusmodi Simoniam non ipse promotus, sed ipso ignorantе, parentes illius, cognati, amici &c. commisissent. Ubi tamen est distinguendum, an sic promotus sciverit, ab alio datum iri pecuniam, ut ipse consequatur Beneficium, an verò ignoraverit, aut sciverit quidem, sed ante collationem expressè contradixit. Si ignoravit, vel sciens hoc attentari contradixit, non viatatur, sed valida est collatio Beneficii, et si alter, ipso contradicente, & ignorante, in Simonia pergit, eaque mediante, Beneficium revera obtineatur.

c. sicut 33. de Simon.

Si verò scivit, & non contradixit, vel contradixit quidem, sed postquam scivit, quod alter, non obstante contradictione, & protestatione suā, nihilominus pergit, Beneficium, mediante Simonia, obtinuit, hæc obtentio manet nulla, & irrita per

arg. c. sicut cit.

ubi tantum à pena nullitatis excusat ille, qui post contradictionem ignorat, Beneficium ab alio Simoniacè pro se obtineri; consequenter ille, qui scit, non excusat hoc ipso, quod sciat, Beneficium Simoniacè esse obtenum, & tamen illud acceptat, cùm sic acceptando videatur in re approbare Simoniam, & consentire in illam, non obstante suā contradictione, quæ contraria facta est. Et ita l. cit. docent

Less. n. 143. Suar. n. 29. quibus accedunt Pirhing. ad tit. de Simon. n. 103. Schambog. ibid. n. 88. Schmier p. 2. de delict. c. 1. n. 238.

3. Similiter receperisse à protestatione sua censetur ille, qui ante obtentum Beneficium refundit pecuniam ei, qui eam solvit, ut habetur

c. sicut cit.
(FFF)

3.

4.

Si

CONCILIO XLVIII. SIMONIA.

410

Si post obtentum Beneficium refundat, Simoniam quidem & ipse committit (nisi hoc faciat præcisè ex amicitia, & ne alter damnum suâ causâ patiatur, nam hoc casu non peccare refundentem docent

*Less. c. 35. cit. n. 144. Gonzalin. c. 12.
de Simon. n. 3. infin. Vallens. ibid. §. 4.
n. 13. Zoël. dict. tit. n. 106.)*

non tamen videtur incurre pœnam irritationis ipso facto: consequenter usque ad sententiam privationis retinere Beneficium poterit, ut volunt

Vallens. Pirhing. l. citt.

Neque obstat, quod ratihabitio retrotrahatur, & æquiparetur mandato

Regul. 10. in 6.

quia id intelligendum est in iis, quæ pendunt à consensu ratificantis, non autem, quæ ante planè, & absolute peracta sunt.

5. 4. Qui aliquid temporale dat, vel promittit Ministro, aut famulo Episcopi, Collatoris, vel Patroni Beneficij, non ut pro dante intercedat, aut ipsum commendet, sed tantum audientiam procuret, vel aditum faciat ad ipsum, monendo v. g. adesse aliquem, qui audientiam petat, vel aliquid proponendum habeat &c. per hoc Simonia reus non fit, per ea, quæ tradunt

*Suar. c. 53. cit. n. 17. Palao tract. 17.
D. 3. p. 11. n. 5. ¶ tertio, P. Friderich
de Simon. n. 48. Reiffenstuel ad dict. tit.
n. 127.*

Ratio est, quia obsequium, quod à tali famulo præstatur, est quid mere temporale, & indifferens, nullamque connexionem cum spirituali habens, ut adeò non possit censeri esse causa moralis collationis. Imò

6. 5. Ex eadem ratione non tantum memoratis Ministris, & famulis, sed etiam ipsis, qui pro aliquo ad Beneficium obtinendum intercedunt, temporale aliquid dari, vel promitti potest, non quidem pro intercessione, vel commendatione, sed pro labore, quem occasione hujus subire debent, v. g. eundo, aut redeundo ad Patronum, scribendo literas, aut supplicem libellum: & multò magis, si propter operam, alicui impensam, aliquod ipsi damnum emersit, vel lucrum cessavit.

Ita

post Navarr. Less. Suar. l. citt. advertunt Palao dict. num. 5. princ. P. Friderich n. 49. P. Reiffenstuel. n. 128.
qui tamen monent, hujusmodi dationes, & promissiones valde periculosas esse, & ideo in praxi ab iis abstinentur, cum plerumque intuitu precum, & commendationis, & non laboris temporale promittantur, aut certè in dando temporali excedatur æstimatio laboris, lucri cessantis, damni emergentis &c. quod si fieret, Simonia non subterfugeretur, quod excessus

ille non intuitu laboris, sed precum, aut Beneficij desiderati factus censeatur.

6. Potest aliquid mediatori dari absque pacto tacito, vel expresso ad habendum ipsum benevolum, modo sicutur intra limites folius spei, seu temporale detur omnino gratuito, ac liberaliter solum cum spe, quod accipiens ex gratitudine sit exhibitus obsequium, ut

*Navar. c. 23. cit. n. 106. Sanch. l. 2.
conf. moral. c. 3. dub. 26. n. 5. &c
alii*

advertunt. Tutiū tamen agunt, qui hujusmodi mediatoribus dant, vel promittunt temporale post preces, vel commendationem jam interpositam pro Beneficio obtinendo; nam ictud nec simonicum, nec aliunde illicitum est, modo nullum patrum expressum, vel tacitum de illo præcepserit.

Reiffenstuel. n. 129.
si enim, spirituali jam accepto, ipsi etiam conferenti spirituale ex gratitudine licet promittere, dare, aut præstare temporale, multò magis id promittere, aut dare licet intercessori.

7. Absque Simonia potest pecunia, vel alia res temporalis dari Electoribus Collatoribus, vel Patronis, ne elegant, vel præsentent indignū, vel minus dignum. Ubi tamen est distinguendum, an certe alicujus personæ electio, vel præsentatio directe intendatur, an vero solum intendatur remotio personæ indignæ, vel minus dignæ, alias fortassis eligendæ, vel præsentandæ. Si primum, in praxi pecunia ad excludendam personam indignam sine Simonia vix dari potest, censetur enim data ad removendum quidem indignum, sed eo fine, ut fiat sic locus personæ, quam dans pecuniam directe intendit.

*Azor p. 3. l. 12. c. 7. q. 3. Suar. l. 4.
50. n. 4. Barbos. inc. 27. n. 4. ¶ potiss.
de Simon. Matthæucc. Offic. Ecc. 6. 50.
n. 27. cum communī.*

Si secundum, periculosa quidem etiam hoc casu est datio, fieri tamen absque labore Simonia potest, præsertim, si electio indigni, & damnum ex ista impendens Ecclesiæ per recursum ad superiorem impeditinequeat, ut præter citt. notant

*Navar. c. 23. Man. n. 102. Sol. l. 9.
de Just. q. 6. art. 1. ad 1. Laym. l. 41 tract.
10. c. 8. n. 23. Less. c. 35. cit. n. 113.
Palao tract. 17. cit. D. 3. p. 20. n. 8.
cum aliis.*

Applicando nunc hactenus notata præsenti casui, dicendum imò Olympium Decidit contractorum fuisse laborem Simonia, sal. quatinus juris Ecclesiastici, juxta dicta num. 2. si ipse Mediatori, à se implorato, promisisset, vel dedisset dictos 100. fl. pro ipsa intercessione, commendatione, preciis &c. pro se interponendis apud Principem Patronum in ordine ad præsentationem

tionem ab isto impetrandam. Et hinc 2. si ille sic obtinuisset Beneficium, incurrit per dicta num. 3. pœnas illas, quæ per SS. Canones contra Simoniacos constitutæ sunt, inter quas præcipùè est nullitas collationis Beneficii, per præsentationem, dependenter à tali intercessione factam, obtenta. Quæ nullitas 3. locum habet, etiam si ipse, qui pecuniam intercessori promisit pro patrocinio impetrando, nescivisset, hanc promissionem simoniacam esse, adeóque processerit bona fide; nam hac ignorantia, & bona fides solùm excusat à peccato, non autem nullitatem collationis sanat, à pari cum casu relato num. 3. ubi dictum, collationem manere nullam, etiam si non ipse, sed alius, ipso ignorantie, promissionem pecuniæ pro intercessione apud Patronum, vel collatorem mediatori fecissent, eamque, Beneficio obtento, solvisserent. Neque in casu substrato excusasset Olympium, 4. licet per hujus intercessionem intendisset, ut removatur à consecratione Beneficij quæstionis indignus; quia per istam Olympius intendisse censetur non tam remotionem indigni, sed potius, & principaliter collationem Beneficij faciendam sibi: quo casu hujusmodi promissio, & datio sine Simonia juxta num. 8. in praxi vix fieri potest.

10. Verum, quia in hoc casu Olympius intercessionem pro Beneficio impetrando non petuit à Mediatore suo, sed in hunc finem eundem duntaxat assumpsit, ut preces suas Patrono proponeret, quas eidem, tanquam Principi, eique acatholico tum ob locorum magnam distantiam, tum ob excessivos sumptus, quos facere in Ministerios illius, & Aulicos pro accessu parando debuisset, offerre cum spe obtainendæ

gratia ipse non potuisset, promissionem; & dationem 100. fl. quam huic suo mediatori fecit pro labore, per annum integrum locato impigrè, censeo à Simonia virtio, pœnisque liberam esse, adeóque ipsum Olympium Beneficium, per preces suas ita propositas impetratum, tutâ conscientiâ retinere posse. Nam imò qui aliquid temporale dat, vel promittit Ministerio, aut famulo Patroni, vel Collatoris, ut iste audientiam sibi ad ipsum procuret, juxta num. 5. per hoc Simonia reus non fit. hoc autem fecit Olympius, interpellando mediatorem suum, ut quamvis non sibi, precibus tamen suis hujus industriâ pararetur aditus. Et esto, postulasset Olympius à Mediatore, ut pro se intercessionem ad Beneficium hoc obtainendum proponeret, zdò intentio tamen illius non fuit, ut 100. fl. quos dedit, promitteret pro ipsa intercessione, vel commendatione, sed pro labore, quem Mediator occasione hujus subire debuit, quod juxta num. 6. lictè fieri potest, saltem, si id, quod datum, vel promissum est, estimationem laboris non multum excedat. Videtur autem 3. id, quod promissum est, non excessisse estimationem laboris, à Mediatore adhibiti, qui in annum integrum extractus fuit: Et esto, excessisset aliquantum, non tamen excessisset rationem gratitudinis, quippe cùm hoc modo liberatus fuerit à satiis magnis expensis, quas in Aulicos Patroni Principis, ut aditum ad hunc impetraret, facere oportuisset. Unde, quod promisit, non pro vexâ iniustâ, ut ipse indigno, qui facile plus dedisset, præferretur, quod periculosem esse dixi num. 8. sed ad parcendum pecuniis suis promisso censetur.

CONSILIOUM XLIX.

In Causa consecrationis Ecclesiæ exemptæ per Ordinarium.

S U M M A R I U M .

1. *Facti species.*
2. *Ecclesia exempta consecranda sunt ab Ordinario loci.*
3. 4. *Ex Privilegio potest advocari alienus Episcopus, si proprius ultra quatuor menses consecrationem differat.*